

Έτησια Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας (έτος αναφοράς: 2021-2022)

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Καταγράφονται συνοπτικά τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας, που κρίνονται σημαντικά για την αποτύπωση της εικόνας του σχολείου

Η ανάγκη να στρέψουμε τη συζήτηση στα γενικά χαρακτηριστικά και όχι στις ιδιαιτερότητες των σχολείων παραμένει σήμερα τόσο επιτακτική όσο και στην αρχή της σχολικής χρονιάς, αφού αυτά τα χαρακτηριστικά παραμένουν όχι μόνο αδιευκρίνιστα, αλλά και πεδία διαφορετικών προσεγγίσεων και αντιπαραθέσεων. Άλλο τόσο ζωντανή παραμένει η ανάγκη να αποφύγουμε τους κινδύνους υπερ - απλούστευσης και συσκοτίσης που επιφέρει η ποσοτική έκφραση των ποιοτικών στοιχείων της σχολικής ζωής. Οι κίνδυνοι αυτοί έγιναν ακόμη μεγαλύτεροι μετά την επιμονή του Υπουργείου να πραγματοποιήσει τις εθνικές εξετάσεις διαγνωστικού χαρακτήρα. Τέλος, κρίνουμε ως απόλυτη ανάγκη να αποφύγουμε τους κινδύνους ωραιοποίησης και παραμερισμού της κριτικής σκέψης που θα επέφεραν η σύγκριση, ο ανταγωνισμός και η κατηγοριοποίηση των σχολικών μονάδων. Ως εκ τούτου όλα όσα γράψαμε για την περιγραφή της σχολικής μονάδας στην αρχή της σχολικής χρονιάς, παραμένουν επίκαιρα όσο ποτέ.

Το σχολείο μας, όπως κάθε σχολείο, λειτουργεί σε μια περιοχή που χαρακτηρίζεται από πολύπλοκα κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά χαρακτηριστικά, έχοντας ιδιαιτερότητες, που το διαφοροποιούν ενδεχομένως και από ένα σχολείο που βρίσκεται γεωγραφικά πολύ κοντά του. Αυτό αφορά τόσο τους/τις εκπαιδευτικούς όσο και τις οικογένειες μαθητών και μαθητριών καθώς αποτελούν ένα πολυσύνθετο μωσαϊκό που απαρτίζεται από πληθυσμούς πολυποίκιλων κοινωνικών, οικονομικών, πολιτιστικών και μορφωτικών χαρακτηριστικών, καθώς και από ένα σημαντικό ποσοστό ευπαθών και ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων. Σε κάποια σημεία οι ιδιαιτερότητες αυτές είναι πιο έντονες. Κρίνουμε ωστόσο πως τόσο η επίσημη συζήτηση για αυτές τις ιδιαιτερότητες, όσο και οι αποφάσεις για την αξιοποίηση ή την αντιμετώπισή τους είναι προτιμότερο να παραμένουν στο εσωτερικό της σχολικής κοινότητας, με την εξαίρεση βέβαια του επιστημονικού διαλόγου, ο οποίος όμως υπόκειται σε ειδικούς δεοντολογικούς κανόνες. Γι' αυτό επιλέγουμε να εστιάσουμε την προσοχή μας αποκλειστικά στα γενικά χαρακτηριστικά των σχολείων. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθούν όλα τα προβλήματα που επιφέρει η δημόσια έκθεση αυτών των ιδιαιτεροτήτων όπως η ωραιοποίηση, ο ανταγωνισμός και, κυρίως, η προσαρμογή της εργασίας μας στις ανάγκες της δημόσιας εικόνας (φαίνεσθαι ή image) και όχι στις ανάγκες των μαθητών μας. Άλλωστε η συζήτηση, η εκτίμηση και η συμφωνία γύρω από τα γενικά χαρακτηριστικά των σχολείων, ή έστω η από κοινού διασαφήνιση των διαφωνιών, εκκρεμεί και η εκκρεμότητα αυτή καθιστά ανεδαφική τη συζήτηση επί των ιδιαιτεροτήτων θέτοντας στο προσκήνιο ζητήματα δευτερεύοντα ή τριτεύοντα και μάλιστα παρουσιάζοντάς τα ως πανάκεια.

Κρίνουμε, επίσης, ότι η αριθμητική (ποσοτική) έκφραση αυτών των ιδιαιτεροτήτων, συσκοτίζει τον τεράστιο πλούτο της πραγματικότητας κάθε σχολείου και οδηγεί σε έωλες ιεραρχήσεις και κατηγοριοποιήσεις που αποπροσανατολίζουν τον αναγκαίο δημόσιο διάλογο για την εκπαίδευση. Διευκρινίζουμε, λοιπόν, ότι η ενδεχόμενη αξιοποίηση της όποιας ποσοτικοποίησης στην οποία οφείλουμε να προχωρήσουμε εξαιτίας της υποχρεωτικής ποσοτικής αποτύπωσης στην εφαρμογή αυτή, στερείται επιστημονικής εγκυρότητας, και σε καμία περίπτωση δεν εκφράζει την πραγματική επιστημονική και επαγγελματική μας κρίση.

B. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία

Θετικά σημεία

1. Ενιαίοι και καθολικοί μορφωτικοί και παιδαγωγικοί στόχοι για όλα τα παιδιά.
2. Δωρεάν διανομή διδακτικών βιβλίων για όλα τα παιδιά.
3. Διδακτικό υλικό που παράγεται από τους εκπαιδευτικούς της πράξης και βρίσκεται ελεύθερο στο διαδίκτυο.
4. Καθημερινή από τους εκπαιδευτικούς ανατροφοδότηση των μαθητών και των γονέων για την πρόοδο και τις δυσκολίες των ίδιων των μαθητών.
5. Αύξηση του συνολικού αριθμού των εκπαιδευτικών που στελεχώνουν την παράλληλη στήριξη.
6. Οισυνεχείς προσπάθειες των εκπαιδευτικών να υπάρχει γόνιμη επικοινωνία με τους γονείς, παρά τις καθημερινές δυσκολίες.
7. Το υλικό που παράγεται καθημερινά από τους εκπαιδευτικούς της πράξης.
8. Οι καθημερινές προσπάθειες διαμόρφωσης αντισταθμιστικών και μορφωτικά επωφελών παιδαγωγικών πρακτικών. Είναι χαρακτηριστικό από την έρευνα της ΔΟΕ ότι παρά τις συνεχώς αυξανόμενες αντιξοότητες (ελλείψεις, κενά πανδημία, όγκος ύλης, αύξηση μαθητών ανά τμήμα) το εκπαιδευτικό σώμα υλοποιεί σε μεγάλο βαθμό συνεργατικές μορφές μάθησης και διδασκαλίας. Το γεγονός αυτό βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με την εικόνα απαξίωσης των εκπαιδευτικών και του έργου τους που προβάλλεται προς την κοινωνία.

Σημεία προς βελτίωση

1. Ανάγκη περιορισμού της έκτασης της «ύλης», δηλαδή ανάγκη χρονικής άνεσης για την εμβάθυνση στα διδακτικά αντικείμενα.
2. Ανάγκη συστηματικού αναστοχασμού γύρω από τα διδακτικά βιβλία και στη συνέχεια κατάλληλη αλλαγή τους.
3. Συστηματική και μακροχρόνια παρέμβαση για τον δραστικό περιορισμό της προσφυγής σε μορφές που υπονομεύουν τον δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης.
4. Σταθερή-μόνιμη και όχι ευκαιριακή στελέχωση όλων των θέσεων αντισταθμιστικών δομών, όπως της παράλληλης στήριξης, τμημάτων ΖΕΠ, τμημάτων ένταξης. Δημιουργία οργανικών θέσεων.

5. Εξέταση του περιεχομένου των διδακτικών πρακτικών ως προς τη μορφωτική τους ωφέλεια και την αντισταθμιστική τους δυναμική και όχι, αποκλειστικά, ως προς τον «καινοτόμο» χαρακτήρα τους.
6. Περιορισμός του γεγονότος να μετακινούνται οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί σε διαφορετικές κάθε σχολικό έτος περιοχές της χώρας για να εργαστούν.
Διορισμός- Μονιμοποίηση των αναπληρωτών.
7. Αντιμετώπιση της ανεργίας, της φτώχειας και της περιθωριοποίησης μεγάλων τμημάτων της ελληνικής κοινωνίας, ώστε όλοι οι γονείς να μπορέσουν να παρακολουθήσουν και να υποστηρίξουν την πρόοδο των παιδιών τους.
8. Εκσυγχρονισμός της υλικοτεχνικής υποδομής όλων των σχολείων.

Διοικητική λειτουργία

Θετικά σημεία

1. Η συνεχής προσπάθεια των εκπαιδευτικών να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του ρόλου τους και στα καθήκοντά τους παρά τα εμπόδια που θέτουν οι εκπαιδευτικές πολιτικές του ΥΠΑΙΘ.
2. Το βαθύ αίσθημα παιδαγωγικής ευθύνης των εκπαιδευτικών που τους παρωθεί, παρά τις εμφανείς ανεπάρκειες των σχολικών δομών, να μην εγκαταλείπουν την προσπάθεια να διαχειριστούν τις κρίσεις που αναφύονται στο εσωτερικό του σχολείου.
3. Ο διαρκής αγώνας των εκπαιδευτικών να εξασφαλίσουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις επιβίωσης των σχολείων παρά τη χρόνια υποχρηματοδότηση των σχολικών μονάδων.

Σημεία προς βελτίωση

1. Η εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων για τις λειτουργικές ανάγκες των σχολείων.
2. Ο διορισμός σταθερού και μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού ώστε να μην μεταβάλλεται κάθε χρόνο η σύνθεση του συλλόγου διδασκόντων.
3. Η δημιουργία σταθερών δομών υποστήριξης που γεφυρώνουν την απόσταση ανάμεσα στο σχολείο και τις οικογένειες των μαθητών/τριών και διευκολύνουν τη διαχείριση των κρίσεων που εκδηλώνονται στο εσωτερικό της σχολικής μονάδας.
4. Η έγκαιρη και πλήρης κάλυψη των κενών σε εκπαιδευτικό προσωπικό, ώστε να μην υπολειπονται οι εκπαιδευτικές δομές.
5. Ο περιορισμός της εμπλοκής εξωτερικών παραγόντων στην εσωτερική ζωή των σχολείων, να περιορίζεται αποκλειστικά στη θεσμική τους παρέμβαση και όχι σε κάθε άξονα λειτουργίας της σχολικής μονάδας ώστε να μην την

ετεροκαθορίζουν.

6. Ο μη διαχωρισμός των σχολείων στη βάση ποσοτικών διακρίσεων που οδηγούν στην κατηγοριοποίησή τους και τη δημιουργία επιλέξιμων/ανταγωνιστικών προφίλ για κάθε σχολική μονάδα.
7. Ο περιορισμός της άκαρπης και ατελέσφορης διαχείρισης του σχολικού χρόνου που εξουθενώνει τους εκπαιδευτικούς.
8. Η δημιουργία οργανικών θέσεων για όλες τις υπάρχουσες ειδικότητες εκπαιδευτικών, ώστε να μειωθεί η πε9. ριπλάνησή τους από σχολείο σε σχολείο.
9. Η πρόσληψη διοικητικού προσωπικού για τη γραμματειακή υποστήριξη των σχολικών μονάδων.
10. Η επαναφορά του υπευθύνου ολοήμερου.
11. Η απαλλαγή των εκπαιδευτικών από εξωδιδασκτικά καθήκοντα που δυσχεραίνουν το έργο τους και μειώνουν τον διαθέσιμο χρόνο που αφιερώνουν στις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών τους.
12. Η αύξηση των μισθολογικών απολαβών των εκπαιδευτικών.

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών

Θετικά σημεία

1. Συνεχής διάλογος μεταξύ των εκπαιδευτικών της πράξης για θέματα παιδαγωγικών και διδακτικών πρακτικών.
2. Ελεύθερη ανταλλαγή εκπαιδευτικού υλικού από τους εκπαιδευτικούς της πράξης στο διαδίκτυο.
3. Διδακτικές παρεμβάσεις και προγράμματα για την αντιμετώπιση απειλών όπως η περιβαλλοντική κρίση, η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η καλλιέργεια πνεύματος αλληλεγγύης και σεβασμού όλων των ανθρώπων και ιδιαίτερα των πιο αδύναμων.

Σημεία προς βελτίωση

1. Επαναφορά της απαλλαγής από τα διδακτικά καθήκοντα κατά την περίοδο της επιμόρφωσης, κατά τον τρόπο των διδασκαλείων που δυστυχώς καταργήθηκαν.
2. Κατάργηση ή τουλάχιστον δραστικός περιορισμός της εμπορευματοποίησης των επιμορφωτικών και μεταπτυχιακών σπουδών και κατάργηση της αγοράς μορίων για τον διορισμό και τη συμμετοχή στην επιλογή στελεχών.
3. Εξασφάλιση όλων των προϋποθέσεων (διοικητικών, τεχνικών, οικονομικών κλπ.) για την ανταλλαγή επισκέψεων με άλλα σχολεία της χώρας ή στο εξωτερικό. Προτεραιότητα σε εκείνα τα σχολεία οι μαθητές των οποίων έχουν λιγότερες δυνατότητες για πραγματοποίηση εκδρομών, ταξιδιών κλπ.

Γ. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Λειτουργία

Παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

4

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις)

Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

Σχολική διαρροή - φοίτηση

Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών

Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών και εκπαιδευτικών

Λειτουργία

Διοικητική λειτουργία

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

1

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις)

Ηγεσία - Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας

Λειτουργία

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

1

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις)

Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Σημαντικότερα αποτελέσματα των Δράσεων

Η ποιότητα των εκδηλώσεων, η επιστημονική πληρότητα των εισηγητών και ο πλούτος του προβληματισμού που αναπτύχθηκε ανέδειξε σημαντικές πλευρές της ανεπάρκειας των εφαρμοζόμενων εκπαιδευτικών πολιτικών. Η διάθεση των συναδέλφων εκπαιδευτικών να συναντηθούν με τον ακαδημαϊκό λόγο βοήθησε σημαντικά στη διάχυση αυτού του προβληματισμού και των βασικών συμπερασμάτων του. Οι εκπαιδευτικοί έχουν απόλυτη συνείδηση ότι η επίτευξη των στόχων που τέθηκαν εξαρτώνται από την ακολουθούμενη εκπαιδευτική πολιτική. Από το σύνολο των δράσεων ως σημαντικότερα αποτελέσματα σημειώνουμε:

α) Την επισήμανση και ανάδειξη των κοινωνικών παραμέτρων που επικαθορίζουν τις επιμέρους εκπαιδευτικές λειτουργίες και που τις περισσότερες φορές αγνοούνται κατά τον σχεδιασμό και την παραγωγή των εκπαιδευτικών πολιτικών (π.χ. για την αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής).

β) Την αποτύπωση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευτικών για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην εκπαιδευτική και παιδαγωγική λειτουργία. Το ενδιαφέρον αυτό αποτυπώθηκε με τη μαζική συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις διαδικτυακές εκδηλώσεις, με τα εκατοντάδες ερωτήματα που τέθηκαν, με τη συμμετοχή δεκάδων εκπαιδευτικών της πράξης στα στρογγυλά τραπέζια, με τη μαζική συμμετοχή στην ερευνητική αποτύπωση και καταγραφή μέσω των ερωτηματολογίων και με τη συμμετοχή δεκάδων εκπαιδευτικών στη διαμόρφωσή τους. Η ογκώδης αυτή κοινωνική απεύθυνση των εκπαιδευτικών προσκρούει στις εφαρμοζόμενες εκπαιδευτικές πολιτικές που δεν απαντούν αποτελεσματικά στα ποικίλα εκπαιδευτικά προβλήματα, αγνοούν τον κόπο και την αγωνία των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας, ενώ το ΥΠΑΙΘ ανοίγει διαρκώς νέα μέτωπα, δημιουργώντας νέες υποχρεώσεις εκτός εκπαιδευτικών αρμοδιοτήτων.

γ) Την ανάδειξη των αναγκαίων υλικών προϋποθέσεων για την βελτίωση του σχολείου. Την υποχρηματοδότηση των σχολικών μονάδων, τις ελλείψεις σε εκπαιδευτικό, επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό, την απουσία μόνιμου και σταθερού εκπαιδευτικού προσωπικού ώστε τα σχολεία να μπορούν να σχεδιάζουν σε βάθος χρόνου.

δ) Την αποτύπωση και καταγραφή των ελλείψεων σε βασικές δομές αντισταθμιστικής εκπαίδευσης (Τμήματα Ένταξης - Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας και ΖΕΠ).

ε) Την καταγραφή και αποτύπωση της κριτικής των εκπαιδευτικών στα αναλυτικά προγράμματα και σχολικά εγχειρίδια που σε συνδυασμό με την έκταση της διδασκόμενης ύλης δυσχεραίνουν την εφαρμογή συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας.

στ) Την ανάπτυξη πλούσιου προβληματισμού και διαλόγου σε όλη την εκπαιδευτική κοινότητα και τη διάχυση των ζητημάτων που αναδείχθηκαν στη δημόσια σφαίρα και το δημόσιο λόγο.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Η απουσία ουσιαστικού και γόνιμου διαλόγου με το Υπουργείο Παιδείας, που ως κύριος φορέας της εκπαιδευτικής πολιτικής επέλεξε να μη συνεργαστεί με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών. Οι συνεχείς μετατοπίσεις των προθεσμιών, οδήγησε στην άσκοπη και χωρίς αποτέλεσμα επιμήκυνση του χρόνου ολοκλήρωσης της διαδικασίας.

Ανάδειξη Πρακτικών και προτάσεις για αξιοποίησή τους από άλλα σχολεία (προαιρετικά).

Πρακτική 1

Αξονας

Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις

Τίτλος Δράσης

Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών με δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα και με γνώμονα τις επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών της πράξης.

Στόχος Βελτίωσης

Αναζήτηση συνεργατικών πρακτικών στις διαδικασίες συνεδρίασης των Συλλόγων Διδασκόντων. Προγράμματα επιμόρφωσης με άδεια για όλους τους εκπαιδευτικούς, με θεματολογίες εστιασμένες σε πραγματικές ανάγκες, που διατυπώνονται και επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς με δωρεάν δημόσιο χαρακτήρα και με ευθύνη των Παιδαγωγικών τμημάτων.

Ενέργειες Υλοποίησης

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

Στις **8 Μαΐου** πραγματοποιήθηκε διαδικτυακή εκδήλωση με τίτλο : «Μετεκπαίδευση - Επιμόρφωση: Από την ιστορική θεώρηση στη σημερινή πραγματικότητα και τις ανάγκες των εκπαιδευτικών της πράξης». Εισηγήσεις παρουσίασαν οι: α) Δέσποινα Καρακατσάνη, Καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, β) Λοΐζος Σοφός, Καθηγητής, Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και γ) Παυλίνα Νικολοπούλου, ΕΔΙΠ στο Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Στις **16 Απριλίου** πραγματοποιήθηκε παρέμβαση κατά τη διάρκεια της Συνόδου των Κοσμητόρων των Παιδαγωγικών τμημάτων όπου τονίστηκε η σημασία της διερεύνησης των δυνατοτήτων που υπάρχουν για την υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων με άξονα τις ανάγκες των εκπαιδευτικών και την επαναφορά της Μετεκπαίδευσης με εκπαιδευτική άδεια, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών. Επίσης τονίστηκε η σημασία ενίσχυσης και διακριτότητας των Παιδαγωγικών Τμημάτων, ως έχει σήμερα, με τα συγκροτημένα και διακριτά επιστημονικά πεδία.

Μάιος 2022: Συμμετοχή σε ερευνητικό ερωτηματολόγιο για την ηλεκτρονική αποτύπωση των απόψεων των εκπαιδευτικών για τις επιμορφωτικές τους ανάγκες, τις δυσχέρειες, τα αιτήματα και τις δυνατότητες που υπάρχουν για μια ουσιαστική επιμορφωτική διαδικασία.

Ιούνιος 2022: Ηλεκτρονική Έκδοση πρακτικών ημερίδας - Επιλογή άρθρων.

Υλικό (παράθεση υπερσυνδέσμου)

<http://doe.gr/συλλογή-κειμένων-άρθρων/>

Πρακτική 2

Άξονας

Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

Τίτλος Δράσης

Πανελλαδική καταγραφή μελέτη και αξιοποίηση της κριτικής των εκπαιδευτικών της πράξης στα σχολικά βιβλία στην κατεύθυνση της αναδιαμόρφωσης των αναλυτικών προγραμμάτων και των διδακτικών εγχειριδίων και ανάπτυξης συνεργατικών διδακτικών πρακτικών των εκπαιδευτικών.

Στόχος Βελτίωσης

Συνεργασία των εκπαιδευτικών στις διαδικασίες συνεδρίασης των Συλλόγων Διδασκόντων.

Να βελτιωθεί το περιεχόμενο και η μορφή των μέσων διδασκαλίας.

Μείωση, από το Υ.ΠΑΙ,Θ., της ύλης με στόχο την εμβάθυνση στα γνωστικά αντικείμενα.

Ενέργειες Υλοποίησης

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες υπό την αιγίδα της Διδακταλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας, και στο πλαίσιο του αγώνα υπεράσπισης του Δημόσιου σχολείου, ενάντια στην κατηγοριοποίηση και τον ανταγωνισμό των σχολικών μονάδων, αλλά και για την προστασία των ποιοτικών στοιχείων κάθε παιδαγωγικής σχέσης από την προωθούμενη ποσοτικοποίησή τους:

13 Μαρτίου 2022 Διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα τα διδακτικά βιβλία και τα αναλυτικά προγράμματα. Προσκεκλημένοι εισηγητές και αρωγοί στον αγώνα ήταν οι καθηγητές: Χάρης Αθανασιάδης, Καθηγητής Ιστορίας της Εκπαίδευσης και Δημόσιας Ιστορίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, Γιώργος Γρόλλιος, Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Α. Π. Θ., και Δημήτρης Χαραλάμπους, Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, του Α. Π. Θ.

Παράλληλα σχεδιάστηκε το **ερευνητικό εργαλείο** για τη συγκέντρωση υλικού που αναδεικνύει την κριτική των εκπαιδευτικών στα σχολικά βιβλία.

Επίσης σημαντική ήταν η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις ακόλουθες εκδηλώσεις:

1. «**Εκπαιδευτικό έργο και επιχειρούμενη αξιολόγηση. Επιστημονικές προσεγγίσεις**». Εισηγητές/τριες:

Γεώργιος Μπαγάκης, Ομότιμος Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, με τίτλο εισήγησης «Είναι δυνατό να υπάρξει συναινετική, συμμετοχική και βιώσιμη αξιολόγηση στη σχολική εκπαίδευση», Άννα Τραϊανού, Καθηγήτρια του Τμήματος Παιδαγωγικών Σπουδών του Goldsmiths University of London, με τίτλο εισήγησης «Κινητοποιήσεις εκπαιδευτικών για ένα δημοκρατικό σχολείο», Περικλής Παυλίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ., με τίτλο εισήγησης «Η ιδιομορφία του εκπαιδευτικού έργου και η πρόκληση της αξιολόγησης», Σοφία Αυγητίδου, Καθηγήτρια του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ., με τίτλο εισήγησης «Αξιολόγηση και βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου: μια αυτονόητη σχέση», Χρήστος Τουρτούρας, Αναπληρωτής Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ., με τίτλο εισήγησης «Εκπαιδευτική αξιολόγηση και νεοφιλελεύθερη προοπτική του σχολείου της αγοράς».

2. «**Η αντίσταση στην αξιολόγηση - εμπορευματοποίηση των σχολείων και ο αγώνας για την υπεράσπιση της δημόσιας εκπαίδευσης. Η εμπειρία από τις Η.Π.Α.**». Εισηγήτρια: Diane Ravitch, Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης, ιστορικός της εκπαίδευσης και ερευνήτρια εκπαιδευτικής πολιτικής. Συντονίστρια της εκδήλωσης: Άννα Τραϊανού, Καθηγήτρια στο Τμήμα Παιδαγωγικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Goldsmiths, Πανεπιστήμιο του Λονδίνου.

Υλικό (παράθεση υπερσυνδέσμου)

<http://doe.gr/συλλογή-κειμένων-άρθρων/>

Πρακτική 3

Άξονας

Σχολική διαρροή - φοίτηση

Τίτλος Δράσης

Διαπολιτισμική εκπαίδευση για την υποστήριξη των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Στόχος Βελτίωσης

Να αντιμετωπιστούν οι ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και των οικογενειών τους. Δημιουργία Τμημάτων Ένταξης, φροντιστηριακών και ΖΕΠ επαρκή για όλους τους μαθητές και στελέχωση από οργανικά τοποθετημένους εκπαιδευτικούς.

Ενέργειες Υλοποίησης

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

13 Φεβρουαρίου 2022: Συμμετοχή σε πανελλαδική διαδικτυακή ημερίδα για τη σχολική διαρροή και Φοίτηση με θέμα: «Οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και οι κοινωνικές παράμετροι που καθορίζουν τη σχολική διαρροή στη Γενική εκπαίδευση, καθώς και τα εμπόδια που οδηγούν στον αποκλεισμό των ΑΕΑ από την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Διαπολιτισμική εκπαίδευση, ενίσχυση όλων των αντισταθμιστικών θεσμών Γενικής και Ειδικής Αγωγής και υλικές προϋποθέσεις για την εξάλειψη των εμποδίων». Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε και προβλήθηκε διαδικτυακά με εισηγητές τους **Αργύρη Κυρίδη**, Καθηγητή Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και Μεθόδων Κοινωνικής Έρευνας, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ., **Σπύρο Σούλη**, Αναπληρωτή Καθηγητή Ειδικής Αγωγής του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και **Παύλο Χαραμή**, εκπαιδευτικό και ερευνητή.

17 Απριλίου 2022: Συμμετοχή και παρακολούθηση συζήτησης (στρογγυλό τραπέζι) με θέμα: «Σχολική διαρροή και φοίτηση, η εμπειρία των διαπολιτισμικών σχολείων». Η Συζήτηση πραγματοποιήθηκε και προβλήθηκε διαδικτυακά με εισηγητές την **Ανδρούσου Αλεξάνδρα**, Καθηγήτρια στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΑΠΗ), του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθήνας και τον **Πέτρο Χαραβιτσιδίη** Επίκουρο Καθηγητή στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΑΠΗ), του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθήνας. **Στη συζήτηση συμμετείχαν εκπρόσωποι Συλλόγων Διδασκόντων Διαπολιτισμικών Σχολείων.**

Μάιος 2022: Συμμετοχή στη διεξαγωγή πανελλαδικής ηλεκτρονικής καταγραφής των ελλείψεων σε Τμήματα Ένταξης - Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας και ΖΕΠ (Οργανικές θέσεις - Στελέχωση).

Μάιος 2022: Συμμετοχή στη διεξαγωγή ερευνητικής ηλεκτρονικής καταγραφής κενών / συγκέντρωσης στοιχείων για την (υπο)στελέχωση των σχολείων.

Ιούνιος 2022: Ηλεκτρονική έκδοση (πρακτικά ημερίδας - Επιλογή άρθρων)

Υλικό (παράθεση υπερσυνδέσμου)

<http://doe.gr/συλλογή-κειμένων-άρθρων/>

Πρακτική 4

Αξονας

Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών

Τίτλος Δράσης

Μείωση των μαθητών ανά τμήμα και της διδακτέας ύλης με στόχο τη διάθεση επαρκούς χρόνου στον εκπαιδευτικό για την αντιμετώπιση των διαφορών μέσα από δημοκρατικό διάλογο ώστε να καλλιεργηθεί η ανάπτυξη συλλογικού πνεύματος και αλληλεγγύης μεταξύ των μαθητών/τριών.

Στόχος Βελτίωσης

Δημιουργία κλίματος αλληλοσεβασμού και εμπιστοσύνης, ανάπτυξη συλλογικού πνεύματος και αλληλεγγύης μεταξύ των μαθητών/τριών.

Ενέργειες Υλοποίησης

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

27 Μαρτίου 2022: Συμμετοχή σε πανελλαδική διαδικτυακή ημερίδα με θέμα «*Συνεργατικές πρακτικές μάθησης και διδασκαλίας. Οι προσεγγίσεις διάφορων παιδαγωγικών ρευμάτων. Ποια παιδαγωγική και ποιο σχολείο μπροστά στις προκλήσεις του σήμερα;*», με εισηγητή τον **Philippe Meirieu**, Καθηγητή Επιστημών της Αγωγής στο Πανεπιστήμιο Lumière - Lyon 2, ερευνητή στη Φιλοσοφία της Παιδαγωγικής και της Εκπαίδευσης, δοκιμιογράφος και συγγραφέας. Την συζήτηση συντόνισε ο **Χάρης Παπαδόπουλος**, δάσκαλος, τέως Σ.Ε.Ε.

10 Απριλίου 2022: Συμμετοχή και παρακολούθηση συζήτησης (στρογγυλό τραπέζι) με θέμα: «*Το συμβούλιο της τάξης και η συνεργατική διαχείριση προβλημάτων που παρουσιάζονται στην καθημερινή σχολική πράξη*», με εισηγητές τον **Γιώργο Μόσχο**, πρώην Βοηθό Συνήγορο του παιδιού, μέλος της Πρωτοβουλίας για το άρθρο 12, για τα δικαιώματα του παιδιού και την **Παιδαγωγική Ομάδα «Σκασιαρχείο»**. Τη συζήτηση συντόνισε ο **Χάρης Παπαδόπουλος**, δάσκαλος, τέως Σ.Ε.Ε.

Μάιος 2022: Συμμετοχή στη διεξαγωγή πανελλαδικής ηλεκτρονικής καταγραφής των απόψεων των εκπαιδευτικών για τη σχέση της έκτασης της διδασκόμενης ύλης και της δυνατότητας εφαρμογής συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας.

Ιούνιος 2022: Ηλεκτρονική Έκδοση πρακτικών ημερίδας - Επιλογή άρθρων.

Υλικό (παράθεση υπερσυνδέσμου)

<http://doe.gr/συλλογή-κειμένων-άρθρων/>

Πρακτική 5

Άξονας

Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών και εκπαιδευτικών

Τίτλος Δράσης

Υποστηρικτικοί θεσμοί και αντισταθμιστικά προγράμματα στο πλαίσιο έγκαιρης στελέχωσης υποστηρικτικών θεσμών, ανάπτυξης αντισταθμιστικών προγραμμάτων και σταθερής προσφοράς ενισχυτικής διδασκαλίας.

Στόχος Βελτίωσης

Διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης, αλληλοκατανόησης, συνεργασίας και ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών - μαθητών.

Να εξασφαλιστούν οι υλικές προϋποθέσεις για την ενίσχυση της παιδαγωγικής σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή.

Ενέργειες Υλοποίησης

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

27 Μαρτίου 2022: Συμμετοχή σε πανελλαδική διαδικτυακή ημερίδα με θέμα «*Συνεργατικές πρακτικές μάθησης και διδασκαλίας. Οι προσεγγίσεις διάφορων παιδαγωγικών ρευμάτων. Ποια παιδαγωγική και ποιο σχολείο μπροστά στις προκλήσεις του σήμερα;*», με εισηγητή τον **Philippe Meirieu**, Καθηγητή Επιστημών της Αγωγής στο Πανεπιστήμιο Lumière - Lyon 2, ερευνητή στη Φιλοσοφία της Παιδαγωγικής και της Εκπαίδευσης, δοκιμιογράφο και συγγραφέας. Την συζήτηση συντόνισε ο **Χάρης Παπαδόπουλος**, δάσκαλος, τέως Σ.Ε.Ε.

10 Απριλίου 2022: Συμμετοχή και παρακολούθηση συζήτησης (στρογγυλό τραπέζι) με θέμα: «*Το συμβούλιο της τάξης και η συνεργατική διαχείριση προβλημάτων που παρουσιάζονται στην καθημερινή σχολική πράξη*», με εισηγητές τον **Γιώργο Μόσχο**, πρώην Βοηθό Συνήγορο του παιδιού, μέλος της Πρωτοβουλίας για το άρθρο 12, για τα δικαιώματα του παιδιού και την **Παιδαγωγική Ομάδα «Σκασιαρχείο»**. Τη συζήτηση συντόνισε ο **Χάρης Παπαδόπουλος**, δάσκαλος, τέως Σ.Ε.Ε.

Μάιος 2022: Πανελλαδική αποτύπωση των απόψεων των εκπαιδευτικών για τις δυσκολίες και τις δυνατότητες που υπάρχουν στην ανάπτυξη των σχέσεων εκπαιδευτικών - μαθητών/τριών.

Μάιος 2022: Πανελλαδική καταγραφή και αποτύπωση των λειτουργούντων θεσμών αντισταθμιστικής αγωγής, σε σύγκριση με τις εκπαιδευτικές ανάγκες, το σχολικό έτος 2021 - 2022, για τις οποίες ευθύνη συγκρότησής τους έχει το ΥΠΑΙΘ.

Ιούνιος 2022: Ηλεκτρονική Έκδοση πρακτικών ημερίδας - Επιλογή άρθρων.

Υλικό (παράθεση υπερσυνδέσμου)

<http://doe.gr/συλλογή-κειμένων-άρθρων/>

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις

Θέμα 1

Αξονας

Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

Ειδικότερο Θέμα

<https://youtu.be/kd55INRztKI>

Θέμα 2

Αξουαα

αχολική διαρροή - φοίτηση

Ειδικότερο Θέμα

https://youtu.be/_8ZO2Iqy08

Θέμα 3

Αξουαα

αχέαια μεταξύ μαθητών / μαθητριών

Ειδικότερο Θέμα

<https://youtu.be/TUcJzhlwOuw>

Θέμα 4

Αξουαα

αχέαια μεταξύ μαθητών / μαθητριών και εκπαιδευτικών

Ειδικότερο Θέμα

https://youtu.be/1LJSwgS_ZEk

Θέμα 5

Αξουαα

Ηγεαία - Οργάνωαη και διοίκηση τηα αχολικήα μονάδαα

Ειδικότερο Θέμα

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdyphHJt7q6ILr7FrFdcUSxnHtbnloq2j9t4KMY7s>

Θέμα 6

Αξονας

Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις

Ειδικότερο Θέμα

<https://youtu.be/0qNtt2B5stc>

Σημαντικότερα αποτελέσματα των Δράσεων

Σημαντικότερα θέματα που χρήζουν μελλοντικής μελέτης και προτάσεις για Σχέδια Δράσης

Παρατηρήσεις / Σχόλια